

Tekst 2 Voor de experimenten van dr. He is eerst zicht op de veiligheid nodig

---

In alinea 3 wordt een standpunt ingenomen dat in de alinea's 4 en 5 wordt beargumenteerd.

- 3p 16 Vat deze argumentatiestructuur samen in een standpunt met twee inhoudelijk verschillende argumenten.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 50 woorden.

In een tekst kan een oordeel versterkt doorklinken in de woordkeuze.

- 2p 17 Citeer drie woorden of woordgroepen uit de alinea's 3 tot en met 5 waarin afkeuring van de handelswijze van dr. He doorklinkt.

In alinea 6 van tekst 2 wordt een tegenargument van dr. He gegeven en onderbouwd. In die onderbouwing kan een kritisch lezer de drogreden 'het bespelen van het publiek' herkennen.

- 1p 18 Citeer het zinsgedeelte waarin die drogreden voorkomt.

"In 2017 verklaarde de Amerikaanse Academie van Wetenschappen nog dat het voorkomen van infectieziekten 'een ethische toepassing van *gene editing*' is." (regels 56-60)

- 1p 19 Van welk type argumentatieschema wordt in deze onderbouwing gebruikgemaakt?
een argumentatieschema op basis van
- A autoriteit
  - B oorzaak-gevolg
  - C vergelijking
  - D voorbeeld

- 1p 20 Wat is volgens tekst 2 het grootste bezwaar tegen experimenten zoals die van dr. He?
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

tekstfragment 1

(1) He's gemanipuleer schreeuwt om een adequaat antwoord op de vraag of en in hoeverre mag worden gerommeld aan de menselijke soort. Zonder duidelijke internationale afspraken en streng toezicht daarop kan er een doos van Pandora¹⁾ worden geopend. Dan zou er kunnen worden gewerkt aan een 'supermens'. Dan zouden er designerbaby's of klonen kunnen worden besteld. Dan zou er een nieuwe klassenmaatschappij kunnen komen op basis van genen waarin de lichamelijke perfectie een nieuwe menselijke maat wordt.

(2) Om al dit onheil te voorkomen, dient er een onmiddellijk einde te komen aan gerommel op eigen houtje zoals dat van Jiankui He in China. Daarna zal er een maatschappelijke overeenstemming moeten zijn over tot hoever de samenleving wil gaan in genmanipulatie, met duidelijke, internationaal geldende besluiten over transparantie en veiligheid. Er is werk aan de winkel.

naar: H. van Zon

uit: Algemeen Dagblad, 29 november 2018

noot 1 doos van Pandora: volgens de Griekse mythologie een doos die alle rampen van de wereld bevat

Tekstfragment 1 en tekst 2 stellen in principe een vergelijkbare voorwaarde aan genetische manipulatie.

1p 21 Welke voorwaarde is dat?

Tekstfragment 1 schetst een ander toekomstbeeld van genetische manipulatie dan tekst 2, als het betreffende beleid ongewijzigd blijft.

2p 22 Wat is het verschil tussen het toekomstbeeld van genetische manipulatie in tekstfragment 1 en tekst 2?

Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

tekstfragment 2

Raar maar waar: 's werelds eerste genetisch gemanipuleerde baby, Abraham Hassan, werd intussen twee jaar geleden al in relatieve stilte geboren. In Groot-Brittannië ging men er via de geduldige weg van publiek debat, inspraak en wetswijzigingen toe over om 'mitochondriale genoverdracht' toe te staan, een techniek waarbij men bij bepaalde ernstige erfelijke stofwisselingsziektes het zogeheten 'mitochondriale' DNA vervangt door dat van een donormoeder. Lang verhaal kort: de baby werd geboren met in zijn cellen een beetje DNA dat hij van nature nooit zou krijgen.

naar: Maarten Keulemans

uit: de Volkskrant, 30 november 2018

“'s werelds eerste genetisch gemanipuleerde baby, Abraham Hassan, werd intussen twee jaar geleden al in relatieve stilte geboren.” (tekstfragment 2)
Op grond van tekst 2 en tekstfragment 2 is een verklaring te geven voor het feit dat er bij de geboorte van die baby niet zoveel ophef was als bij de geboorte van de tweeling uit het experiment van dr. He uit tekst 2.

- 2p 23 Verklaar dat verschil in ophef.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

Tekst 3 Kindermarketing in vlogs

- 1p 24 Wat is vooral het doel van alinea 1 in het kader van tekst 3?
Alinea 1
- A geeft een kritische invalshoek bij de introductie van het onderwerp.
  - B schetst een voorbeeld dat de aanleiding vormt voor de tekst.
  - C suggereert een overeenkomst tussen Gabi Blaaser en de lezer.
  - D vertelt een persoonlijke anekdote in relatie tot het onderwerp.

“Nou ja zeg... Als je de overige foto's van haar Insta bekijkt [...] dan zie je dat zij hartstikke dun is.” (regels 17-21)

Met deze opmerking reageert de auteur op de woorden die Gabi Blaaser bij een van haar eigen Instagramfoto's heeft geplaatst.

- 1p 25 Welke emotie van de auteur blijkt uit deze opmerking, gezien het vervolg van de tekst?
- A boosheid
  - B jaloezie
  - C teleurstelling
  - D verbazing